

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:278

av Anders Åkesson och Anders Ahlgren (C)

Ersättning vid markintrång

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om ersättning för intrång på mark för att ta den i anspråk för ledningsutbyggnad, master, vägar, järnvägar etc.

Motivering

Av ett antal olika skäl uppstår intressekonflikter mellan den enskilde markägarens vilja och samhällets önskemål om att kunna utnyttja mark för annat ändamål. Två traditionella områden är vägar och järnvägar. Idag handlar det lika ofta om ledningsdragningar av olika slag, transformatorstationer mm. Även master har efterhand alltmer utökat kraven på intrång på enskild mark. Två exempel som på senare tid har medfört infekterade diskussioner mellan markägare och exploitörer är anläggningar för nya stomnät för el-överföring, anläggningar som tar väldigt mycket mark i anspråk. Inte sällan innebär nya ledningsdragningar att redan hårt exploaterade områden där markägare har fått sina möjligheter att utnyttja sin mark ytterligare kringskurna, ytterligare drabbas.

I ett modernt samhälle kommer man då och då till situationer då man behöver utnyttja mark för allmänna infrastrukturändamål, därom är både insikten och samsynen i samhället stor. Samtidigt är kraven på avkastning av marken för odlingsändamål allt större och växande både vad gäller mark avsedd för jord- och skogsbruk. Vi vet också att markens koldioxidsänkande förmåga, den ”kolsänka” som växande skogsmark utgör, kraftigt reduceras vid t.ex. exploatering av ledningsgator. Skogsbruk som näring är därtill en av landets viktigaste industribaser med ett väldigt högt exportnettovärde,

självklart är det över tiden välståndspåverkande om betydande mängder skogsmark görs improduktiv pga. ledningsgator.

Enligt vårt synsätt är det därför rimligt att berörda markägare ges ersättning för markintrång som täcker inte enbart ett dagsaktuellt saluvärde för det som växer på marken utan även en ersättning för den avstådda framtida avkastning som uppstår så länge marken ifråga tas i anspråk för ledningsdragning. Ett sådant synsätt och system avseende ersättning för markintrånget skulle ge exploitören starkare ekonomiska incitament än idag att välja en marksnål teknik vid exploateringen.

Det är också viktigt ur ett samhällsekonomiskt perspektiv att exploateringskalkyler görs mellan olika alternativ där prissättningen fullt ut täcker den totala samhällsekonomiska kostnaden för att mark tas i anspråk för t.ex. ledningsbyggande och därmed mer eller mindre omöjliggörs för annan användning.

Grundtanken är att med en relevant ersättning får markägaren sin rättmätiga ersättning och exploitören av marken får rätt ingångsvärden i sina kalkyler på samhällskostnaden får det aktuella intrånget.

Vår övertygelse är stark i att detta totalt sett skulle leda till att en långt mera marksnål teknik än vad som används idag, t.ex. av Svenska kraftnät vid byggande av stora överföringsledningar, skulle komma att utvecklas och tillämpas.

Anders Åkesson (C)

Anders Ahlgren (C)